

Nr 366

Av herr Heckscher m. fl., om skattefrihet för sparande.

(Lika lydande med motion nr 306 i Första kammaren)

En fortsatt stark konjunkturuppgång, en gigantisk ansvällning av statsutgifterna, en kraftig skatteskärpning samt en intensifierad inflation, särskilt under 1965, är de fyra väsentligaste punkterna i statsverkspropositionen för budgetåret 1965/66.

Den politiska bakgrunden får hämtas i första hand från förra årets andrakammarval. Det kommunistiska partiets frammarsch och de idéer som detta parti representerar, inte minst när det gäller krav på ökade statsingripanden och skärpt skattebelastning, har i mångt och mycket avspeglats i regeringens proposition.

Den ekonomiska utvecklingen i samhället kännetecknas alltså av en av allt större politiska grupper medveten strävan att genom skilda åtgärder prioritera kollektivt ägande och sparande. Resultatet av denna politik blir att utrymmet för enskilt sparande och ägande blir allt mindre. Denna utveckling framgår tydligast av den offentliga sektorns kraftiga tillväxt under den senaste 15-årsperioden.

De totala utgifterna på driftbudgeten uppgick för budgetåret 1950/51 till 5 miljarder kr. Statsutgifterna ökade sedan med i runt tal 1 miljard om året fram till budgetåret 1960/61 då statsutgifterna uppgick till 14,8 miljarder kr. För budgetåret 1965/66 slutar budgeten på 28 miljarder kr. Det innebär att de totala statsutgifterna när de nya budgetberäkningarna kommer torde tangera 30-miljardersstrecket. Under den senaste tioårsperioden har alltså statens utgifter ökat med i runt tal 17 miljarder kr. Ökningen är särskilt stor under den senaste femårsperioden, då statsutgifterna stigit med 13,2 miljarder. Den kraftigaste ökningen inträffar emellertid för budgetåret 1965/66 då driftsidan föreslås höjd med 3,3 och kapitalbudgeten med 0,5 miljarder.

Den statliga utgiftstegringen är betydande även om man tar hänsyn till penningvärdeförsämringen. Realökningen för den senaste tioårsperioden ligger över 100 procent. Under samma tid har produktionsökningen uppgått till emellan 45 och 50 procent. Staten har alltså undan för undan lagt beslag på en allt större del av vad den samlade produktionen skapat i nya värden. I den nu framlagda statsverkspropositionen skärps detta drag

ytterligare. I förhållande till budgetåret 1964/65 ökas nämligen statsutgifterna med inte mindre än 12,5 procent. Samtidigt förväntas dock produktionsökningen för budgetåret inte bli högre än 4 procent. Lade staten tidigare beslag på nära dubbelt så mycket av de växande tillgångarna, går man nu ytterligare ett steg och tar för nästa budgetår en tre gånger så hög andel av det tillgängliga utrymmet än vad produktionsökningen tillåter.

På detta sätt medför den socialdemokratiska politiken en klar prioritering av den offentliga sektorn, varigenom de enskilda inkomsttagarna liksom det privata näringslivet får mindre och mindre möjligheter att genom sparande och egna initiativ bidra till produktionsökningen. Den prioritering av samhällsägandet som tillväxten av den offentliga sektorn utgör blir desto allvarligare sedd mot det tvångssparande som sker i AP-fonderna liksom strävandena att totalbalansera den statliga budgeten och viljan till dirigerad av kommunernas investeringar mot ökad skattefinansiering.

Ett aktuellt exempel på ansträngningarna att öka den offentliga sektorns utveckling utgör ett uttalande av chefen för handelsdepartementet i årets statsverksproposition (bil. 12, s. 119). Här anges bl. a. att den byggnadsavdelning som ingår i AB Atomenergi i framtiden skall kunna utnyttjas vid genomförande av främst olika statliga byggnadsprojekt och att verksamheten därvid skall handhas på kommersiell basis av ett för ändamålet bildat företag. Ur principiell synpunkt anser vi att en sådan utvidgning av den statliga byggnadsverksamheten icke bör komma till stånd.

För att vi inte omärkligt skall glida in i en situation där det är fullt naturligt att huvuddelen av förmögenhetsägandet skall ligga hos samhället och endast en mindre del stå till fritt förfogande för den enskilde inkomsttagaren måste utvecklingen mot en fortsatt och ökad överflyttning av ägandet till samhället brytas. Det kan endast ske genom ett lägre skatte- och avgiftstryck, grundat på sparsamhet med statens utgifter och genom stark stimulans gentemot det frivilliga sparandet. Ett snabbt ekonomiskt framåtskridande i samhället, under bibehållande av demokratisk maktbalans mellan medborgare och samhälle, förutsätter nämligen att det enskilda ägandet inte ytterligare trängs undan.

Detta är så mycket mera betydelsefullt som behovet av kapital är i ständigt växande i Sverige liksom i andra högindustrialiserade länder. För att höja vår ekonomiska effektivitet, stärka grunden för fortsatt välståndsutveckling, öka möjligheterna att sälja våra exportvaror till konkurrenskraftiga priser måste vi avstå mera av det ekonomiska resultatet av vår arbetsinsats från omedelbar förbrukning. Men detta lär inte ske tvångsvis utan genom ett ökat frivilligt sparande.

Ett ökat enskilt sparande är i och för sig inte tillräckligt för att garantera en fortsatt utbyggnad och rationalisering av det svenska näringslivet. Här för behövs vidgade möjligheter för företagen att använda egna medel till investeringar. Företagens förmåga till självfinansiering har under de se-

naste åren hårt beskurits genom regeringens ekonomiska politik och skattepolitik. I särskild motion framför vi därför förslag, avsedda att stärka det enskilda näringslivets självfinansieringsförmåga. I det sammanhanget tar vi också upp möjligheterna att genom skattelättnader och andra åtgärder underlätta den externa finansieringen av företagens investeringar.

Det personliga sparandet bör på längre sikt kunna få en sådan omfattning att det även kan tillgodose den offentliga sektorns kapitalbehov. Någon ur spararens synpunkt principiell skillnad finns knappast mellan offentliga och enskilda investeringar. En mycket stor del av samhällets investeringar har nämligen på längre sikt samma karaktär som investeringar i industri och näringsliv. Samhällets ekonomiska insatser på forskningens, utbildningens, vägväsendets och sjöfartens områden, för att nämna några exempel, är i ett längre tidsperspektiv lika produktiva som exempelvis investeringar i järnverk och massaindustri. Staten har även de institutionella möjligheterna att ge en god och säker avkastning på det kapital som användes till dessa investeringar. Denna synpunkt talar för en ökad lånefinansiering av samhällsinvesteringarna, vilket i sin tur leder till att fler medborgare får en fordran på stat och kommun materialiserad i t. ex. obligationsinnehav. Lånefinansieringen kan sålunda leda till ett ökat och spritt personligt förmögenhetsägande.

Tidigare förslag om att den statliga skattefinansieringen i större utsträckning skall ersättas med statlig upplåning har mötts av åtskilliga invändningar, av vilka några förtjänar att närmare bemötas. Det har bl. a. gjorts gällande att stat och kommun kommer att få sina resurser begränsade om de endast förlitar sig på upplåning. En sådan uppfattning grundas på en felsyn, enär de totala ekonomiska resurserna, som fordras för investeringar av den enskilde, företag, stat och kommun, inte blir större därför att de mobiliseras på olika sätt. De totala kapitaltillgångarna blir med andra ord inte rikligare därför att stat och kommun använder sig av sin beskattningsmöjlighet och av medborgarna tar ut det kapital som fordras för samhällets investeringar i form av skatt. Tvärtom torde de bli mindre, eftersom en högskattepolitik verkar hämmande på arbetsvilja och initiativlust. Om detta för det totala kapitalbehovet i samhället är till allvarlig nackdel, medför skattefinansierade investeringar också andra allvarliga konsekvenser.

Vid skattefinansiering kan nämligen stat och kommun på bekostnad av andra investeringar omedelbart och med prioritetsrätt tillgodose sitt kapitalbehov, utan att ta hänsyn till kapitalmarknadens villkor.

Vårt förslag om en övergång till ökad lånefinansiering för den offentliga sektorns investeringar har en principiell bakgrund. Tillgodoses den offentliga sektorns kapitalbehov med skattemedel, leder detta till ett ökat offentligt ägande på bekostnad av det enskilda trygghetsägandet. Detta innebär förr eller senare att stat och kommun får en ur demokratisk synpunkt alltför dominerande ekonomisk maktställning. Skall demokratin fungera,

måste balans föreligga mellan de enskilda medborgarnas och samhällets ekonomiska inflytande.

Eftersom OECD-ländernas målsättning om en produktionsökning under en 10-årsperiod om cirka 50 procent ser ut att kunna infrias, har vi anledning att hysa optimism för framtiden. Om vi i Sverige skall kunna följa med i den takten, fordras dock ovillkorligen en ekonomisk politik som medvetet underlättar för svenskt näringsliv att stärka och vidga sin produktion. Det gäller inte minst möjligheterna att få fram riskvilligt kapital såväl genom självfinansiering som genom extern upplåning. I fråga om den yttre upplåningen spelar inte minst de fria kapitalrörelserna en betydande roll.

Den fastlagda målsättningen aktualiserar frågan om »fördelningen» av de nya resurser som skapas. Som vi tidigare visat pekar utvecklingen för närvarande hän mot att en växande del av tillgångarna kanaliseras till den offentliga sektorn. En viss del av det offentligas tillgångar transfereras visserligen till medborgarna i form av kontanta bidrag för olika ändamål, huvudsakligen konsumtionsändamål. Men något incitament för medborgarna att använda dessa medel till ett ökat trygghetsägarande finns inte. Tvärtom — samhället lägger hinder i vägen för den som vill skapa egna tillgångar. Därför har allt fler människor vant och vänjer sig vid att samhället sörjer för deras behov. Efter hand kräver de att samhället skall täcka en allt större del av deras omedelbara utgifter. Detta tvingar dem att avstå än mer av sin arbetsinkomst till stat och kommun. Utan att någon egentligen vill det, befinner man sig i en cirkelgång, där ökade krav på samhället medför ökade krav från samhället på att enskilda medborgare skall avstå ännu mera av sina inkomster. Detta skapar en tillvaro där medborgarna blir helt beroende av samhället och där valfriheten består i att välja mellan de servicemöjligheter som samhället ställer till förfogande.

Skall denna cirkel kunna brytas, måste i första hand målsättningen för den ekonomiska politiken utvidgas i förhållande till vad som för närvarande gäller. Stabiliseringsutredningen uttalade på sin tid att den ekonomiska politiken skulle syfta till en stigande levnadsstandard, hög, jämn och produktiv sysselsättning samt till ett stabilt penningvärde. Till dessa tre huvudmål, varom politisk enighet hitintills rått, bör fogas ett fjärde, nämligen en allmän förbättring av de enskilda medborgarnas förmögenhetsförhållanden. Den ekonomiska politiken bör sålunda även syfta till att de ökande ekonomiska tillgångar som medborgarnas arbetsinsatser skapar sprides på så många händer som möjligt. Det innebär att målsättningen för den ekonomiska politiken vidgas och dess ambitionsnivå höjs. En sådan spridning minskar tendenser till ekonomisk maktkoncentration.

En spridning av ägandet till landets produktionsresurser kan som ovan framhållits inte åstadkommas på annat sätt än att den ekonomiska politiken och framför allt skattepolitiken får en annan inriktning än för när-

varande. Den politik vi förordar medför — inte omedelbart men i det längre perspektivet — att det för allt fler inkomsttagare blir naturligt att öka sin sociala trygghet utöver den kollektivt garanterade genom ett personligt förmögenhetsägande. Redan nu möjliggör vi detta bland annat genom de förslag till väsentliga skattelättnader som läggs fram i en annan motion. Dessa skattelättnader — tillsammans med de sparstimulerande åtgärder som framlägges i denna motion — är ett viktigt led i vårt arbete för ett på många händer spritt ägande. Men ytterligare åtgärder måste till.

Vid det val mellan olika finansieringsvägar som måste ske är det angeläget att statsmakterna — även här genom sin skattepolitik — gör det möjligt för företagen att i ökande omfattning grunda sin ekonomiska expansion på emission av aktier. Härigenom skulle en del av den tidigare självfinansieringen komma att ersättas med finansiering över aktiemarknaden. Om denna breddas kan allt flera människor genom förvärv av aktier och delägarbevis bli aktiva delägare i enskilda företag.

Hittills har aktierna svarat för en mycket liten del av efterfrågan på kapitalmarknaden. Utbudet av nytt placeringsmaterial dels genom emissioner i samband med bildande av nya bolag och dels i form av nyemissioner i äldre bolag har under 1950-talet i genomsnitt uppgått till 270 milj. kr. per år. Anledningen till att aktiemarknaden under efterkrigstiden inte utnyttjats i någon större omfattning sammanhänger till väsentlig del med att kapitalanskaffningen genom aktier varit synnerligen ofördelaktig ur skattesynpunkt.

En viss modifiering av dubbelbeskattningen kom visserligen till stånd genom det s. k. Annellska förslaget, som antogs av riksdagen vid höstsessionen 1960 och innebar avdragsrätt för 4 procents utdelning på nytecknade aktier, men denna lättnad är otillräcklig.

Resultatet av den dubbelbeskattning som tillämpas i vårt land har blivit att småspararna — i direkt form som obligationsköpare eller i indirekt form via banker och försäkringsbolag — fått träda till som långgivare utan tillfälle att som aktieägare i företagen bli delaktiga i dessas värdetillväxt. Att dubbelbeskattningen verkligen varit ett sådant hinder framgår av den betydande utvidgning, som emissionen av nya aktier kunnat uppvisa under 1961 till följd av det »Annellska», i sig självt otillräckligt radikala förslaget. Under detta året uppgick nämligen nyemissionerna till ca 580 milj. kr. mot 360 milj. kr. året dessförinnan.

En successiv avveckling av skatten på den utdelade vinsten från aktiebolagen skulle med all sannolikhet medföra att bolagen i växande utsträckning ombesörjde sin kapitalanskaffning aktievägen. Frågan om en successiv avveckling av bolagsskatten på den utdelade vinsten tas upp i en annan motion.

En ökad spridning av aktieägandet förutsätter också att aktiematerialet göres mera lättillgängligt än tidigare. Lägre nominella värden på nyemit-

terade aktier skulle till exempel underlätta ett regelbundet aktiesparande och även möjliggöra större spridning av risken för varje enskild köpare. Det är vidare angeläget att man i banklagstiftningen vidtar sådana ändringar som gör det möjligt för bankerna att förenkla försäljningen av aktier. Så till exempel borde bankerna medgivas rätt att som en serviceåtgärd ha ett mindre antal aktier liggande för »strököpare». Möjligheter borde även finnas för en stående köporder av exempelvis en aktie i månaden till en viss högsta köpkurs. En översyn av aktiebolags- och banklagstiftningen i syfte att möjliggöra en popularisering och ökad spridning av aktieägandet bör därför snarast ske.

Om inkomsttagarna över lag i växande omfattning skall kunna medverka till tryggheten av kapitalförsörjningen i samhället, krävs i första hand en stabilisering av penningvärdet och en sparsvänlig inriktning av skatte- och finanspolitiken. Genom återhållsamhet i fråga om den offentliga sektorn ökar man sparförmågan hos medborgarna. Men ett växande sparande förutsätter inte bara ökad sparförmåga utan även ökad sparsvilja. Den socialpolitiska utvecklingen har medfört att tidigare sparmotiv — som hängt samman med behovet av att skapa reserver för inkomstbortfall vid arbetslöshet, sjukdom och ålderdom — försvagats. Denna form av trygghetssparande har alltså inte samma betydelse som förr. Vid sidan av en allmänt sparsvänlig inriktning av skattepolitiken krävs därför särskilda insatser från samhällets sida för att stimulera det personliga, frivilliga sparandet. Troligen har det under senare år, trots ökat försäkringssparande, skett en förskjutning från trygghetssparande till målsparande. Vill man öka inkomsttagarnas sparsvilja, ligger det alltså närmast till hands att satsa på deras stigande intresse för målsparande.

Bestämmelserna om skattefrihet för sparande bör principiellt utformas så, att allt sparande behandlas lika. De sparstimulerande åtgärderna bör därför anknytas till inkomsttagarnas nysparande. Härigenom skulle inte bara en ökning av tillgodohavanden på bank och i form av värdepapper såsom obligationer, aktier och andelar i ekonomiska föreningar inbegripas utan även premier till liv-, kapital- och pensionsförsäkringar, amorteringar på lån samt investeringar i rörelse, jordbruk och annan fastighet räknas in i nysparandet. Med utgångspunkt från den sammanställning av förmögenheten som finns i självdeklarationen kunde fastställas hur mycket av den årliga förmögenhetsökningen som grundar sig på ett faktiskt sparande. Eventuella svårigheter att nå en helt invändningsfri metod vid uppskattningen av den årliga förändringen i inkomsttagarnas nettoförmögenhet får inte hindra att man söker komma fram så långt som möjligt på vägen mot ett fullt godtagbart system för allmän stimulans av det årliga nysparandet. Under alla omständigheter bör frågan underkastas en ingående utredning så att ett allmänt sparavdrag för det årliga nysparandet kan införas. Ange-

läget är emellertid att redan nu genom speciella åtgärder uppmuntra den enskilde till ökat sparande.

Dessa speciella stimulansåtgärder bör i första hand ta sikte på ett sparande till s. k. trygghetsåtgärder. Därmed avses framför allt bostadssparande, bostättningsparande, utbildningsparande och aktiesparande.

Bostadssparande

En egen bostad är av naturliga skäl ett sparmål av mycket hög angelägenhetsgrad. Man torde kunna nå betydande resultat genom att stimulera sparande härför. Vi föreslår för vår del att den som under något av åren från och med 1966 till och med 1971 — alltså under en sexårsperiod — sätter in pengar på ett särskilt bostadskonto skall få dra av det sparade beloppet i sin deklaration. Som högsta belopp under perioden föreslår vi 6 000 kr. för ensamstående och sammanlagt 12 000 kr. för äkta makar. De insatta medlen skall vara avsedda för förvärv av eget hem eller fritidsbostad eller för att betala insats i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten för yrkesverksamhet bör inte utgöra något hinder och inte heller den omständigheten att bostaden är uppförd på en jordbruksfastighet. Om pengarna tas ut från banken utan att användas för bostadsändamål, skall de tas upp till beskattning.

Den som har eget hem och på sina lån gör större amorteringar än »normala» skall enligt vårt förslag få dra av överskjutande belopp, dock maximalt 700 kr. För skattskyldig som har hemmavarande barn under 16 år föreslår vi att maximum skall höjas med 200 kr. per barn. Såsom »normal» amortering bör kunna betraktas ett belopp motsvarande 1,5 % av taxeringsvärdet.

Utbildningsparande

Ett lika angeläget sparmål där stimulans genom avdragsrätt kan antagas ge betydande effekt hos barnfamiljer är de egna barnens framtida utbildning. Vi föreslår därför att den som för eget barns räkning sätter in nysparade medel på ett utbildningskonto skall få dra av beloppet i sin deklaration. Maximum skall vara 1 200 kr. om året och sammanlagt på utbildningskontot 18 000 kr., exklusive upplupna räntor. Utbildningskontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år. Insättningen skall vara spärrad i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år. Har någon tagit ut medel från utbildningskontot, bör fortsatt skattefri avsättning inte få ske liksom inte heller efter det att barnet fyllt 20 år. De insatta medlen bör vara fria från gåvoskatt.

Belopp som uttas från utbildningskonto och alltså varit stående under lång tid bör inte tas upp som skattepliktig inkomst. Sedan barnet fyllt 21 år bör det ha rätt att ta ut medel även i den mån dessa inte stått inne i 7 år.

Allmänt målsparande

För att grundlägga ett regelbundet sparande hos inkomsttagarna över lag bör vid sidan av avdragsrätt för bostadssparande och utbildningssparande och som en komplettering härav införas avdragsrätt vid beskattningen för sparmedel som insättes på särskilt sparkonto för att där innestå i minst fem år. Även här bör sålunda sparandestimulansen ges genom avdrag i deklarationen. Det belopp för vilket avdrag skall få göras bör maximeras till 1 000 kr. per år och kontoinnehavare (2 000 kr. för äkta makar). Det sammanlagda maximibeloppet på ett konto föreslår vi till 15 000 kr. (två makar 30 000 kr.), detta exklusive upplupen ränta.

För belopp som innestått på sparkontot i fem år bör skattebefrielsen vara definitiv. Om belopp uttas före femårsperiodens utgång, bör de på nytt tas upp till beskattning. För avdragsrätt bör vidare krävas att spararens samtliga banktillgodohavanden ökats med minst det belopp för vilket avdrag yrkas. Ingen skall således kunna erhålla skattebefrielse genom att flytta belopp mellan olika konton. För rätt till avdrag vid beskattningen bör vidare krävas att sparkontots tidigare maximum överskrides. Lämpligt kan också vara att avkräva den skattskyldige besked om att det ej förekommit avyttring av reallgång.

Kravet på att insättningen skall ha ökat kontots tidigare maximum för rätt till avdrag i deklarationen ger anledning till att på ett senare stadium överväga en föreskrift om att medel, som uttages från sparkontot för att tillgodose vissa avgränsade investeringsändamål, skall behandlas som om de alltjämt inestode på kontot. Med investeringar avser vi i detta sammanhang närmast förvärv av egen bostad, av aktier och obligationer samt insättning i egen rörelse eller eget jordbruk. Genom en komplettering av sparkontosystemet på detta sätt skulle man erhålla en mera definitiv bindning av sparandet. Inkomsttagarnas sparvilja skulle därigenom komma att inriktas på det från allmän investeringsynpunkt mest angelägna sparandet, nämligen förmögenhetssparandet i egentlig mening.

Aktiesparande

Inkomst av kapital är för närvarande fri från skatt intill ett belopp av 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för äkta makar. Då vi såsom tidigare anfört finner det särskilt angeläget att åstadkomma en breddning av delägarskapet i näringslivet förordar vi att avdraget skall höjas med 200 resp. 400 kr., i den mån kapitalavkastningen till motsvarande belopp utgör utdelning av aktier eller av andelar i ekonomisk förening.

»Kapitalavdrag» på avkastning av egen rörelse m. m.

Någon principiell skillnad föreligger inte mellan den avkastning som erhålles av på bank insatta medel och aktieinnehav och den avkastning som erhålles av rörelse — exempelvis ett jordbruk — vari en person investerat

sitt sparkapital. En del av rörelsens avkastning kan hänföras till den personliga arbetsinsatsen, medan en annan del härrör från det insatta kapitalet. Vi föreslår därför att en person som insatt sitt sparkapital i jordbruk, annan fastighet eller rörelse skall erhålla samma skatteförmån som om han haft inkomst av kapital.

Under återopande av vad som ovan anförts hemställer vi,

1. att riksdagen måtte antaga följande

a) *Förslag*
till
förordning om bostadssparande

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som under ett eller flera av åren 1966—1971 insätter medel i bank eller annan penninginrättning å särskilt konto för bostadsanskaffning (bostadskonto) må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för vad sålunda insatts efter vad nedan sägs.

2 §.

Uppskov enligt 1 § må äga rum för ett belopp av tillhoppa högst 6 000 kronor under nämnda period, dock att för äkta makar beloppet må utgöra sammanlagt 12 000 kronor.

3 §.

Å bostadskonto insatta medel skola vara avsedda för förvärv av eget hem, fritidsbostad eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening. Den omständigheten att bostaden är förenad med utrymme för ägarens yrkesverksamhet skall ej utgöra hinder för uppskov, som i 1 § sägs, under förutsättning att bostadsändamålet prövas vara det väsentliga, ej heller den omständigheten att bostaden är uppförd å jordbruksfastighet.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det beskattningsår, då uttag från bostadskonto sker, såvida icke de uttagna medlen under beskattningsåret använts för ändamål som i 3 § sägs, i vilket fall skattebefrielse skall äga rum.

Å bostadskonto insatta medel, som icke uttagits före utgången av år 1976, skola upptagas till beskattning vid 1977 års taxering.

5 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på bostadskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under nästföregående kalenderår verkställd insättning å bostadskonto eller utbetalning från sådant konto.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1966; dock att bestämmelserna icke skola tillämpas vid 1966 års taxering eller vid eftertaxering för 1966 eller tidigare år.

b) *Förslag*
till
förordning om utbildningssparande

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som för eget barns räkning i bank eller annan penninginrättning insätter medel å särskilt konto (utbildningskonto) utan att förbehålla sig rätt att däröver förfoga må vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för vad sålunda insatts enligt vad nedan sägs.

Avdrag medges endast i den mån det insatta beloppet svarar mot en ökning under beskattningsåret av insättarens sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel. Beträffande äkta makar skall dylik ökning föreligga för makarna tillhopa.

2 §.

För varje barn må blott upprättas ett utbildningskonto. Kontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år.

3 §.

Insättning å utbildningskonto må uppgå till högst 1 200 kronor för år. Sammanlagt må insättningarna uppgå till högst 18 000 kronor.

Därest uttag å utbildningskonto skett, må insättning ej vidare förekomma. Ej heller må insättning ske efter det barnet fyllt 20 år.

Gottskrivning av å utbildningskonto upplupen ränta skall icke anses som insättning å kontot enligt denna förordning.

4 §.

Insättning å utbildningskonto skall vara bunden i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år.

5 §.

Uppkommer fråga om bestämmande av gåvoskatt för barnet, skall å utbildningskonto insatt belopp icke medräknas.

6 §.

Oavsett vad i 4 § sagts, må insatta medel fritt uttagas från utbildningskonto efter det barnet fyllt 21 år. Så vare ock fallet om barnet avlidit.

7 §.

Belopp som uttages från utbildningskonto skall icke anses som skattepliktig intäkt.

8 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på utbildningskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under näst-föregående kalenderår verkställda insättningar.

9 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1966; dock att bestämmelserna icke skola tillämpas vid 1966 års taxering eller vid eftertaxering för 1966 eller tidigare år.

---

c) Förslag
till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 39 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande ändrade lydelse, att till följande paragrafer i samma lag skola fogas nya moment av nedan angiven lydelse, nämligen till 22 § ett moment betecknat 4, till 25 § ett moment betecknat 4, till 29 § ett moment betecknat 5 samt till 46 § ett moment betecknat 5, ävensom att till anvisningarna till 22 § samma lag skall fogas en ny punkt betecknad 9, av den lydelse som nedan sägs.

22 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 21 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem

båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna och ej heller med högre belopp än som motsvarar 4 procent av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet. Extra avdrag som här sägs må vidare, tillsammans med förekommande extra avdrag enligt 25 § 4 mom. och 29 § 5 mom., endast åtnjutas i den mån avdrag enligt 39 § 3 mom. icke kunnat tillgodogöras av den skattskyldige.

25 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 24 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

29 §.

5 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 28 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

39 §.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med den andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I den mån intäkten utgör avkastning av aktier eller andelar i ekonomisk förening må det extra avdraget ökas med 200 kronor eller, om den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med den andra maken, med 400 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

Vad i föregående stycke stadgas angående gift skattskyldig skall äga motsvarande tillämpning å skattskyldig, som under beskattningsåret varit

ogift (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 16 år.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

5 mom. Har skattskyldig, som är ägare av annan fastighet, inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) eller som innehar lägenhet med bostadsrätt, under beskattningsåret verkställt amortering av skuld å sådan fastighet eller sådan lägenhet till ett belopp överstigande 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde eller, beträffande bostadsrättslägenhet, den del av fastighetens taxeringsvärde som belöper å lägenheten, må han i hemortskommunen åtnjuta avdrag för överstigande amortering, dock högst med ett belopp av 700 kronor — jämte i förekommande fall 200 kronor för ettvarit hemmavarande barn under 16 år — och endast i den mån den sammanlagda amorteringen icke motsvaras av en minskning under beskattningsåret av den skattskyldiges eller dennes makes sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel.

Anvisningar

till 22 §.

9. Beräkningen av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet skall ske på grundval av bestämmelserna i 2—5 §§ förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Om extra avdrag enligt 22 § 4 mom., 25 § 4 mom. eller 29 § 5 mom. samtidigt må åtnjutas i två eller flera förvärvskällor skall avdraget, med den inskränkning varom i 22 § 4 mom. stadgas, fördelas mellan förvärvskällorna i förhållande till nettointäkten av förvärvskällorna sådan denna skulle ha varit om extra avdrag ej förekommit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1966; dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla vid 1966 års taxering samt vid eftertaxering för 1966 och tidigare år.

2. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag rörande premiering av allmänt målsparande genom avdragsrätt vid beskattningen för medel som insatts å särskilt sparkonto enligt de i motiönen angivna riktlinjerna.

Stockholm den 27 januari 1965

Gunnar Heckscher

Gösta Bohman

Leif Cassel

Rolf Eliasson

Tage Magnusson

Eric Nilsson

Hans Nordgren

Bo Turesson

Karin Wetterström